



---

*Istungidokument*

---

**B9-0099/2023**

8.2.2023

## **RESOLUTSIOONI ETTEPANEK**

suuliselt vastatavate küsimuste B9-0000/2023 ja B9-0000/2023 alusel

vastavalt kodukorra artikli 136 lõikele 5

piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise  
(2022/2840(RSP))

**Dragoș Pișlaru**

tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab  
aktiivse kaasamise  
(2022/2840(RSP))**

*Euroopa Parlament,*

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 4, 9, 14, 19, 151 ja 153,
- võttes arvesse Euroopa sotsiaaldiguste sammast ja sellega seotud tegevuskava,
- võttes arvesse Porto deklaratsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu Euroopa sotsiaalharta,
- võttes arvesse 1979. aastal vastu võetud ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni, mida kinnitati 1993. aasta inimõiguste maailmakonverentsil, eriti selle artikleid 3, 16, 18, 23, 25, 26, 27 ja 29,
- võttes arvesse ÜRO 1966. aasta majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärges, mille ÜRO määratles 2015. aastal, eelkõige eesmärges nr 1 ja nr 10,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioone nr 26 ja nr 131 miinimumpalga kindlaksmääramise kohta ning konventsioone nr 29 ja nr 105 sunniviisilise töö kaotamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 34, 35 ja 36, milles on selgesõnaliselt sätestatud õigus sotsiaalkindlustusele ja sotsiaalabile, inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse ning juurdepääs üldist majandushuvi pakkuvatele teenustele,
- võttes arvesse nõukogu 24. juuni 1992. aasta soovitusi piisavate toimetulekuvahendite ja sotsiaalabi ühiste kriteeriumide kohta sotsiaalkindlustussüsteemides<sup>1</sup>,
- võttes arvesse nõukogu 30. jaanuari 2023. aasta soovitusi piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise<sup>2</sup>,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni miinimumsissetuleku rolli kohta vaesuse vastu võitlemisel ja kaasava ühiskonna edendamisel Euroopas<sup>3</sup>,

---

<sup>1</sup> EÜT L 245, 26.8.1992, lk 46.

<sup>2</sup> ELT C 41, 3.2.2023, lk 1.

<sup>3</sup> ELT C 70 E, 8.3.2012, lk 8.

- võttes arvesse oma 24. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni miinimumsissetuleku poliitika kui vaesuse vastu võitlemise vahendi kohta<sup>4</sup>,
  - võttes arvesse nõukogule ja komisjonile esitatud küsimusi miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise (O-000050/2022 – B9-0000/2023 ja O-000051/2022 – B9-0000/2023),
  - võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,
  - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et 2021. aastal oli ELis vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus 95,4 miljonit inimest, mis moodustas 21,7 % ELi elanikkonnast<sup>5</sup>; arvestades, et vaesus ja sotsiaalne tõrjutus on individuaalse ja kollektiivse sotsiaalse vastutuse küsimused, mille põhjused on seotud liikmesriikide ja ELi majandus- ja sotsiaalpoliitikaga; arvestades, et praeguse kriisi tulemusena, mis koosneb omavahel seotud teguritest, sealhulgas COVID-19 pandeemia ja selle tagajärjed, Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ning kliimamuutused, on inimeste jaoks tõusnud elukallidus ning suurenenud on vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste määr; arvestades, et Maailmapanga aruande kohaselt võib 2030. aastaks kliimamuutuste tõttu sattuda kogu maailmas vaesusesse veel 68–135 miljonit inimest<sup>6</sup>;
- B. arvestades, et miinimumsissetulekutoetus on mitteosamakseline hüvitis, mida pakutakse inimestele, kellel puuduvad piisavad vahendid ja kes täidavad riiklike abikõlblikkuskriteeriume, ning seda tuleks pidada õigustel põhinevate riiklike sotsiaalkaitseüsteemide lahutamatuks osaks; arvestades, et miinimumsissetuleku tagamise kavad on määratletud hüvede ja teenustena, mis moodustavad koos turvavõrgu inimestele, kellel ei oleks vastasel juhul piisavalt vahendeid selleks, et nad ise ja nende ülalpeetavad saaksid väärikalt elada, olenemata sellest, kas nad töötavad või mitte<sup>7</sup>;
- C. arvestades, et vaesus ja sotsiaalne tõrjutus on mitmetahulised mõisted, millega tuleb seetõttu tegeleda tervikliku ja dünaamilise lähenemisviisi abil, mis hõlmab meetmeid tagamiseks juurdepääsu võimestavatele kaupadele ja teenustele, näiteks haridus, koolitus ja oskuste arendamine; arvestades, et sellise lähenemisviisi puhul tuleks keskenduda üksikisikutele ja nende olukorrale ning see peaks olema osa tõhusast vaesusevastasest strateegiast; arvestades, et piisava rahastuse ja vahenditega miinimumsissetuleku tagamise kavad on oluline ja tõhus viis vaesusega võitlemiseks ja sotsiaalse kaasatuse edendamiseks; arvestades, et sotsiaalne häbimärgistamine vahendite puudumise tõttu tekitab häbitunnet, mis võib ühiskonnas vaesuse tegelikku ulatust varjata;
- D. arvestades, et Eurostati määratluse kohaselt on vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste määr inimeste summa, kes on vaesuse ohus, kannatavad suurt materiaalselt ja sotsiaalset puudust või elavad väga madala tööhõivega leibkonnas;
- E. arvestades, et sooline vaesuse süvik on viimase viie aasta jooksul süvenenud, sest

<sup>4</sup> ELT C 346, 27.9.2018, lk 156.

<sup>5</sup> <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20211015-1>.

<sup>6</sup> <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2020/10/07/global-action-urgently-needed-to-halt-historic-threats-to-poverty-reduction>.

<sup>7</sup> <https://www.caritas.eu/minimum-income-schemes-to-ensure-dignity-for-all>.

vaesus ja sotsiaalse tõrjutuse oht mõjutavad naisi meestega võrreldes üha enam ja ebaproportsionaalselt, eelkõige vanemaid naisi, puuetega naisi, roma naisi, üksikemasid ja naisi, kes kogevad läbipõimunud diskrimineerimise vorme; arvestades, et COVID-19 pandeemiaga seotud piirangud mõjutasid ebaproportsionaalselt naisi ja haavatavas olukorras inimesi ning eelkõige mõjutas neid suurem mitteametliku hooldamisega kaasnev koormus, sest juurdepääs tervishoiule, haridusele ja muudele sotsiaalteenustele oli piiratud; arvestades, et tasustamata hooldus- ja majapidamistööde ebavõrdne jaotumine meeste ja naiste vahel on otsustava tähtsusega tegur, mis aitab määrata kindlaks, kas naised asuvad tööle ja jäävad tööle oma ametialastesse sektoritesse ja ametikohtadele, kui mitu tundi nad tasustatud tööd teevad ning milline on nende töökohtade kvaliteet; arvestades, et Euroopas pakuvad 80 % pikaajalisest hooldusest mitteametlikud hooldajad, kes kannatavad suurema tõenäosusega vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse all, sest 42 % mittetöötavatest hooldajatest on madalaimas sissetuleku kvartiilis ja 59 % mittetöötavatest hooldajatest on raske ots otsaga kokku tulla<sup>8</sup>;

- F. arvestades, et 2020. aastal oli ELis vanuserühmas 15–29 vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste määr 25,4 %, mis on umbes 18,1 miljonit inimest;
- G. arvestades, et ligikaudu 35 % ELi tööealisest elanikkonnast, kes on vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus, ei ole kaetud miinimumsissetuleku ega muude sotsiaaltoetustega<sup>9</sup>; arvestades, et 20 % ELis vaesuse ohus olevatest töötutest ei ole ühegi sissetulekutoetuse saamiseks abikõlblikud; arvestades, et miinimumsissetuleku tagamise kavade kasutamata jätmise määr on ELis hinnanguliselt 30–50 % abikõlblikust elanikkonnast<sup>10</sup>; arvestades, et liikmesriikides kasutatavad sotsiaalkindlustussüsteemid on väga erinevad; arvestades, et 2016. aastal ei olnud enamiku liikmesriikide miinimumsissetuleku tagamise kavad piisavad, et tagada igale inimesele inimväärset elatustaset<sup>11</sup>; arvestades, et lisaks sellele, et piisava miinimumsissetuleku toetuse tagamine vaesusevastase võitluse vahendina tugevdab sotsiaalset ühtekuuluvust, on see ka investering inimestesse ja majandusse, sest see aitab suurendada sisenõudlust;
- H. arvestades, et kliimamuutused on tabanud ebaproportsionaalselt kõige vaesemaid ning madala ja keskmise sissetulekuga leibkondi, sest äärmuslikud ilmastikuolud on põhjustanud inflatsiooni mitmesugustes sektorites, nagu energia, toiduained (kuumusest tingitud inflatsioon<sup>12</sup>), rõivad ja elektroonika, ning metsatulekahjude ja üleujutuste tõttu kahju eluasemetele, samuti mõjutanud tervist; arvestades, et Euroopa alles taastub COVID-19 pandeemiast ja seisab silmitsi elukalliduse tõusuga kõrge inflatsiooni tõttu, mida põhjustab muu hulgas spekulatsioon<sup>13</sup>, eelkõige toiduainete, toorainete ja energia turgudel, mida on süvendanud Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu; arvestades, et Eurofoundi analüüsi esialgsete järelduste põhjal on suurem osa järsult tõusnud energiahindade ja kasvava inflatsiooni mõjude leevendamiseks võetud meetmetest ajutised sihtotstarbelised meetmed<sup>14</sup>; arvestades, et haavatavatele gruppidele suunatud

<sup>8</sup> [https://eurocarers.org/wp-content/uploads/2018/09/Eurocarers-Needs\\_final.pdf](https://eurocarers.org/wp-content/uploads/2018/09/Eurocarers-Needs_final.pdf).

<sup>9</sup> <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1092>.

<sup>10</sup> <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1092>.

<sup>11</sup> <https://www.eapn.eu/wp-content/uploads/2016/03/2016-ESPN-report-minimum-income.pdf>, lk 22.

<sup>12</sup> <https://foodinstitute.com/focus/analysis-how-heatflation-is-heating-up-food-prices/>.

<sup>13</sup> [https://ipes-food.org/\\_img/upload/files/AnotherPerfectStorm.pdf](https://ipes-food.org/_img/upload/files/AnotherPerfectStorm.pdf).

<sup>14</sup> <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2022/first-responses-to-cushion-the-impact-of-inflation-on-citizens>.

meetmete puhul on tõenäolisemalt tegu üldise finantstoetusega; arvestades, et 2020. aastal oli energiaostuvõimetus endiselt suur probleem ligikaudu 35 miljoni ELi kodaniku jaoks, mis on umbes 8 % ELi rahvastikust<sup>15</sup>;

- I. arvestades, et praeguse hädaolukorra tõttu tuleb edendada riiklikke miinimumsissetuleku tagamise kavasad, mis tagavad inimväärse elukvaliteedi kõigile konkreetseid abikõlblikkuskriteeriume täitvatele isikutele, täiendades samal ajal tööturult tõrjutud isikute oskusi, tagades võrdsed võimalused ja kaitstes põhiõiguseid;
- J. arvestades, et Euroopa sotsiaalharta põhimõtetes 12 ja 13 on vastavalt sätestatud, et „kõigil töötajatel ja nende ülalpeetavatel on õigus sotsiaalkindlustusele“ ning et „kõigil piisavate elatusvahenditeta isikutel on õigus saada sotsiaal- ja meditsiiniabi“<sup>16</sup>; arvestades, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 34 lõikes 3 tunnustatakse õigust sotsiaalabile ja eluasemetoetusele, et tagada rahuldav elu kõigile neile, kellel puuduvad piisavad elatusvahendid;
- K. arvestades, et Euroopa sotsiaalõiguste samba 3. põhimõttes on sätestatud, et „igapähele on õigus võrdsele kohtlemisele ja võrdsetele võimalustele seoses tööhõive, sotsiaalkaitse, haridusega ning juurdepääsuga kaupadele ja teenustele“, 4. põhimõttes on sätestatud, et „igapähele on õigus saada õigel ajal ja vajadustele vastavat abi, et suurendada tööhõivevõimalusi või väljavaateid töötamiseks füüsilisest isikust ettevõtjana“ ning 14. põhimõttes on sätestatud, et „igapähele, kellel puuduvad piisavad elatusvahendid, on õigus piisavale miinimumsissetuleku toetusele, et tagada inimväärne elu kõikides eluetappides, ning saada juurdepääs kaupadele ja teenustele“ ning et „töövõimeliste inimeste puhul peaksid miinimumsissetuleku toetused olema kombineeritud tööturule (re)integreerumise stiimulitega“;
- L. arvestades, et nõukogu on seadnud 2030. aastaks vaesuse, tööhõive ja oskuste vallas peaesmärgid, millest üks on vähendada vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste arvu 2030. aastaks vähemalt 15 miljoni inimese võrra võrreldes 2019. aastaga;
- M. arvestades, et hetkel on liikmesriikides kasutusel erinevat tüüpi miinimumsissetuleku tagamise kavasad, kuid nende mõju ei ole olnud ülespoole suunatud lähenemise ega vaesuse vähendamise seisukohast piisav<sup>17</sup>; arvestades, et kõigi Euroopa riikide kehtestatud kavade tase jääb allapoole suhtelise vaesuse piiri ja mõni selline kava moodustab vaid 20 % vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste künnisest, mis reaalselt tähendab seda, et miinimumsissetuleku saajatel ei ole piisavat sissetulekut, et eluga toime tulla; arvestades, et liikmesriigid ei ole olnud võrdselt edukad miinimumsissetuleku tagamise kavade piisavuse, ulatuse ja kasutuselevõtu tagamisel ning tööturu aktiveerimise meetmete ning muude kaupadele ja teenustele juurdepääsu võimaldavate meetmete rakendamisel; arvestades, et kasutusmäär on madal<sup>18</sup> ning sissetulekutoetuse, aktiivsete tööturupoliitikate ja sotsiaalteenuste vahel puudub

<sup>15</sup> [https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-consumer-rights/energy-poverty-eu\\_en](https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-consumer-rights/energy-poverty-eu_en) ja <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20211105-1>.

<sup>16</sup> <https://rm.coe.int/168006b642>, lk 2.

<sup>17</sup> Komisjoni 28. septembri 2022. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus piisava sissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise (COM(2022)0490) ja sellele lisatud sama kuupäevaga komisjoni talituste töödokument (SWD(2022)0313).

<sup>18</sup> <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10417#navItem-relatedDocuments>, lk 4.

koordineerimine; arvestades, et riiklikud miinimumsissetuleku tagamise kavad on osa laiematest sotsiaalkaitstesüsteemidest ja seda tuleks võtta nende tõhususe hindamisel arvesse;

- N. arvestades, et viimase 30 aasta jooksul kasutatud poliitika koordineerimise mehhanismid, näiteks nõukogu 24. juuni 1992. aasta soovitus piisavate vahendite ja toetuste ühiste kriteeriumide kohta sotsiaalkindlustussüsteemides, mida toetati komisjoni 3. oktoobri 2008. aasta soovitusena tööturul tõrjutud isikute aktiivse kaasamise kohta<sup>19</sup>, ei ole osutunud piisavalt tõhusaks, et lahendada tuvastatud probleemid ning vähendada sotsiaalset tõrjutust ja vaesust tõhusalt, integreeritult ja kestlikult; arvestades, et viimastel aastatel on enamik liikmesriike astunud samme, et muuta oma miinimumsissetuleku tagamise kavasid paremaks, kombineerides neid muu sotsiaalpoliitikaga, kuid see tegevus ei ole olnud piisav, et lahendada tuvastatud probleeme; arvestades, et riikliku tasandi reformid ei ole olnud piisavalt laiaulatuslikud ja nende rakendamine on tihti liiga aeglane; arvestades, et tõendid näitavad, et mitmes liikmesriigis on viimastel aastakümnetel sissetulekute ebavõrdsus kasvanud ja sotsiaalne tõrjutus on endiselt suur probleem;
- O. arvestades, et naised, üksikvanemaga leibkonnad, puuetega või krooniliste haigustega inimesed, asulates elavad romikogukonnad, sisserändaja või vähemuse taustaga inimesed, noored ja eakad, kodutud, LBGTIQ+-inimeste kogukond, töötud ja pärast pikaajalist eemalolekut uuesti tööturule naasta proovivad inimesed on need, keda vaesus kõige rohkem mõjutab või kes on vaesuse ohus; arvestades, et vaesuse oht on kõrgem ka ebatüüpilistes töösuhetes töötajate puhul; arvestades, et noortel puudub tihti juurdepääs töötushüvitistele, sest nad ei täida töötuskindlustusmaksete miinimumnõudeid; arvestades, et diskrimineerivad vanuse alampiiri nõuded jätavad samuti noori miinimumsissetuleku toetustest ilma; arvestades, et pikaajalise töötuse vähendamisel võib olla tõhusas vaesusevastases võitluses väga oluline roll; arvestades, et nõukogu tunnistas oma 30. jaanuari 2023. aasta soovitusel vastavalt komisjoni ettepanekule, et leibkonna üksikliikmete sissetulekutoetuse saamist hõlbustavad lahendused võivad aidata kaasa naiste ja noorte majandusliku sõltumatuse ja sissetulekukindluse edendamisele;
- P. arvestades, et puuetega inimesed elavad puueteta inimestest tõenäolisemalt vaesuses või on selle ohus, sest ühiskonnas esineb tõkkeid, näiteks diskrimineerimine, piiratud juurdepääs haridusele ja tööhõivele ning kaasamise puudumine; arvestades, et 2021. aastal oli ELis puuetega inimeste seas vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste määr 29,7 %, samas kui ülejäänud elanikkonnas oli see 18,8 %<sup>20</sup>; arvestades, et paljud puuetega inimesed töötavad kogu ELis eraldatud ja kaitstud töökeskkonnas, kus neil ei ole alati samad tööõigused ja staatus kui avatud tööturul töötavatel inimestel;
- Q. arvestades, et vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste määr on kõrgem eakate (75-aastased ja vanemad), puudega pensionäride ning pikaajalist töötust kogenud pensionäride või laste eest hoolitsemiseks või muu hoolduse pakkumiseks kaua

---

<sup>19</sup> ELT L 307, 18.11.2008, lk 11.

<sup>20</sup> [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Disability\\_statistics\\_-\\_poverty\\_and\\_income\\_inequalities](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Disability_statistics_-_poverty_and_income_inequalities).

tööturult eemal viibinud pensionäride seas<sup>21</sup>; arvestades, et 2020. aastal oli ELis pensionäride seas vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste määr 15,6 %; arvestades, et sooline palga- ja pensionilõhe on endiselt suured ning need olid vastavalt 2020. aastal 13 %<sup>22</sup> ja 2019. aastal 29 %<sup>23</sup>; arvestades, et vanematel naistel ei ole tihti kogunenud piisavalt pensioniõigusi, et tagada neile elu vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuseta, ning paljud sõltuvad oma partneri sissetulekust ja säästudest või tuletatud pensioniõigustest (toitjakaotuspension); arvestades, et naiste pikem eluiga tähendab, et paljud peavad tulema vanemas eas toime üksi elamise kuludega; arvestades, et ebapiisavad pensionid ja suutmatus kohandada olemasolevaid pensione elukalliduse tõusuga avaldavad kohutavat mõju eakatele, eelkõige vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevatele eakatele;

- R. arvestades, et kvaliteetsed töökohad on parim viis inimeste vaesusest välja toomiseks ning individuaalsetele vajadustele kohandatud asjakohane oskuste täiendamine ja ümberõpe on hädavajalikud, et inimesi tööturule reintegreerida, eelkõige üle 50-aastaseid töötajaid;
- S. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 156 sätestatakse, et sotsiaalkindlustussüsteemide tagamine ja haldamine kuulub liikmesriikide pädevusse ning et liit küll koordineerib neid süsteeme, kuid ei ühtlusta neid;
- T. arvestades, et energiakriis ja inflatsioon võivad suurendada inimeste arvu, keda mõjutavad ebakindlus, vaesus ja sotsiaalne tõrjutus; arvestades, et töötuse vastu võitlemine on parim viis vaesusega võitlemiseks;
- 1. tuletab meelde, et Porto tippkohtumisel võtsid komisjon, sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskond kohustuse vähendada ELis 2030. aastaks vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse all kannatavate inimeste arvu vähemalt 15 miljoni võrra, sealhulgas vähemalt viis miljonit last; tuletab meelde, et EL ei suutnud täita oma eesmärki aidata 2020. aastaks vaesusest välja 20 miljonit inimest; rõhutab, et vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste määr näitab nende inimeste osakaalu, kelle ekvivalentnetosissetulek pärast sotsiaalsiirdeid jääb alla 60 % künnise<sup>24</sup> riigi keskmisest ekvivalentnetosissetulekust; tunneb muret selle pärast, et Venemaa ebaseaduslik, provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu on põhjustanud energiahindade ja inflatsiooni järsu tõusu, mis süvendab tõenäoliselt elukalliduse kriisi ning tõukab üha enam inimesi vaesusse ja sotsiaalsesse tõrjutusse, kui kiiresti midagi ette ei võeta; rõhutab, et vaesus ei ole üksnes majanduslike vahendite puudumine, vaid pigem mitmemõõtmeline nähtus, mis hõlmab nii sissetuleku kui ka juurdepääsu puudumist esmatähtsatele kaupadele ja teenustele ning seega ka inimväärse elu ja ühiskonnas osalemise põhitingimuste puudumist; märgib, et vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse all kannatavad inimesed kogevad tihti paljude omavahel seotud ja üksteist tugevdavate puudujääkide nõiarangi, mis takistavad neil kasutamast oma õigusi ning põlistavad vaesust ja sotsiaalset tõrjutust;

<sup>21</sup> <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tespn100/default/bar?lang=en>.

<sup>22</sup> [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender\\_pay\\_gap\\_statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics).

<sup>23</sup> <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210203-1>.

<sup>24</sup> [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:At-risk-of-poverty\\_rate#:~:text=The%20at%2Drisk%2Dof%2D,disposable%20income%20after%20social%20transfers](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:At-risk-of-poverty_rate#:~:text=The%20at%2Drisk%2Dof%2D,disposable%20income%20after%20social%20transfers).



2. rõhutab, et ELi vaesuse vähendamise eesmärki ei saavutata tõenäoliselt lähiaastatel, kui liikmesriigid just ei ajakohasta ja tugevda oma sotsiaalkaitstesüsteeme nii, et sellega tugevdatakse sotsiaalset kaasatust ja toetatakse töövõimelisi inimesi, pakkudes neile kvaliteetset tööhõivet; tunneb muret surve üle, mida praegune elukalliduse kriis avaldab ebasoodsas olukorras olevatele inimestele ja leibkondadele, eelkõige inflatsiooni ja energiahindade kasvu näol, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid suurendaksid sihtotstarbelisi toetusi, mis on suunatud neile, kes vajavad kõige rohkem abi;
3. rõhutab, et vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemisel tuleb rohkem jõupingutusi teha; palub liikmesriikidel järk-järgult suurendada oma miinimumsissetuleku toetusi inimestele, kellel pole piisavalt vahendeid, et toetused jõuaksid vähemalt samale tasemele kui vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste künnis või vajalike kaupade ja teenuste rahaline väärtus vastavalt riiklikule määratlusele või mõnele muule liikmesriigi õiguse ja tavade kohaselt kehtestatud võrreldavale tasemele, ning palub tegeleda kiiresti piisavuse, katvuse ja kasutuselevõtu määraga seotud küsimustega; tunnistab, et riiklikud kaitstesüsteemid on erinevad ja rõhutab asjaolu, et võrdluseelarved võivad lisaks muudele teguritele aidata kindlaks määrata, kui palju rahalisi vahendeid on antud riigis inimväärseks elamiseks vaja;
4. tunnistab, et olemasolevad pehme õiguse mehhanismid, nagu riigipõhised soovitused ja Euroopa poolaasta raames loodud sotsiaalvaldkonna tulemustabel, on aidanud võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu, kuid märgib, et need ei ole olnud piisavad; kinnitab oma üleskutset vaadata läbi Euroopa poolaasta raames sotsiaalvaldkonna tulemustabel, et lisada sinna indikaatorid, mis kajastavad täielikult ebavõrdsuse suundumusi ja põhjuseid<sup>25</sup>; kutsub liikmesriike üles parandama riigipõhiste soovituste rakendamist, eelkõige vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemist käsitlevate soovituste puhul, ning nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks tähelepanelikult liikmesriikide edusamme selles valdkonnas;
5. tervitab Euroopa tuleviku konverentsi järeldusi; rõhutab 14. ettepanekut, milles nõutakse miinimumsissetuleku tagamise kavade jaoks ühtset ELi raamistiku tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale; rõhutab, et sellise raamistiku kasutuselevõtt toetaks Euroopa sotsiaalõiguste samba ja sellega seotud tegevuskava täielikku rakendamist;
6. võtab teadmiseks nõukogu 30. jaanuari 2023. aasta soovitusel piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise, ning palub liikmesriikidel selle kiiresti vastu võtta ja seda rakendada; on mures asjaolu pärast, et komisjoni algse ettepaneku kohaselt oleks liikmesriigid pidanud teatama oma edusammudest ainult iga kolme aasta tagant ja komisjon ei oleks teinud olukorrast ülevaadet enne 2032. aastat; rõhutab, et selline ajakava ei oleks olnud kooskõlas Porto tippkohtumisel võetud kohustuste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavaga; palub liikmesriikidel esitada komisjonile aruande selle soovitusel rakendamisel tehtud edusammude kohta iga kahe aasta järel; kutsub komisjoni üles jälgima Euroopa poolaasta kontekstis edusamme soovitusel rakendamisel ning tegema 2027. aastaks kokkuvõtte soovitusel alusel võetud meetmetest, nagu on märgitud soovitusel punkti 16 alapunktis e, et hinnata selle mõju vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele, tööhõive suurendamisele, koolitustel osalemise parandamisele ja selle panusele 2030. aasta eesmärkide saavutamisel,

---

<sup>25</sup> Euroopa Parlamendi 20. oktoobri 2021. aasta resolutsioon euroala tööhõive- ja sotsiaalpoliitika kohta 2021. aastal, ELT C 184, 5.5.2022, lk 33.



eelkõige seoses eesmärgiga vähendada vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse all kannatavate inimeste arvu vähemalt 15 miljoni võrra;

7. palub komisjonil toetada liikmesriike nõukogu soovitusel rakendamisel, sealhulgas võimaldades neil jagada parimaid tavaid; rõhutab, kui oluline on rahastus Euroopa Sotsiaalfond+-i tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni harust sotsiaalkaitse ja aktiivse kaasamise jaoks, et toetada piisavate sotsiaalkaitstesüsteemide ja tööturupoliitika väljatöötamist; rõhutab, et miinimumsissetuleku toetus peab vaesuse ennetamise ja selle vastu võitlemise tööriistana olema osa laiemast vaesusevastasest strateegiast, mis hõlmab stiimuleid, et edendada töövõimeliste inimeste tööturule naasmist;
8. märgib, et komisjoni ettepaneku võtta vastu nõukogu soovitus piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise, järelmeetmena võiks ELi direktiiv piisava miinimumsissetuleku kohta toetada eesmärki vähendada 2030. aastaks kõigis liikmesriikides vaesust vähemalt poole võrra ja tagada tööturult eemal viibivate inimeste integreerimine, austades samal ajal riiklike sotsiaalkaitstesüsteemide eripärasid, subsidiaarsuse põhimõtet ja liikmesriikide pädevusi; rõhutab, et selline direktiiv võiks aidata veelgi parandada miinimumsissetuleku tagamise kavade kättesaadavust, asjakohasust ja tõhusust, et edendada ülespoole suunatud sotsiaalset siduvust; tuletab meelde, et miinimumsissetuleku tagamise kavad peaksid kaitsma vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse eest inimesi, kellel pole piisavalt vahendeid;
9. kutsub liikmesriike üles hindama korrapäraselt oma miinimumsissetuleku tagamise kavasad ja neid vajadusel ajakohastama tagamaks, et toetuse tase on piisav ja kajastab riiklikku vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste künnist või vajalike kaupade ja teenuste rahalist väärtust ning et kava kaitseb abisaajate ostujõudu, võttes arvesse elukallidust; tuletab meelde, et miinimumsissetuleku tagamise kavade vastuvõtmise ja muutmise protsess peaks olema läbipaistev, põhinema kindlal meetodikal ja hõlmama asjakohaseid sidusrühmi; rõhutab, et miinimumsissetulekut ei tuleks pidada lihtsalt üheks sotsiaalkaitsega seotud kulutuseks, vaid seda tuleks võtta kui investeringut inimestesse ja majandusse, sest abisaajad kulutavad selle tõenäoliselt otse igapäevaste vajaduste rahuldamiseks;
10. märgib, et leibkonna koosseis on üks peamisi aspekte, mida paljud liikmesriigid antava toetuse taseme määramisel arvesse võtavad; rõhutab, et leibkonna vahendite testimise kasutamine, mille puhul eeldatakse, et leibkonna liikmed koondavad ja jaotavad oma ressursse võrdselt, võib luua sõltuvustsükli; nõuab, et miinimumsissetuleku toetus määrataks pärast individuaalsete vahendite testimist, et tagada iga isiku kaitse ja rahaline sõltumatus, kellel puuduvad piisavad vahendid ja kes täidab abikõlblikkuse kriteeriume; kutsub liikmesriike üles rakendama leibkonna üksikliikmete sissetulekutoetuse saamist hõlbustavaid lahendusi; märgib, et leibkonnapõhisel lähenemisel on tihti eriti negatiivne mõju naiste majanduslikule sõltumatusele, mis võib põhjustada majanduslikku soolist vägivalda ja muu hulgas piirata naiste võimalusi soolise vägivalda ja väärkohtlemise eest põgeneda; tunneb muret selle pärast, et vanusepiirangud, mille kohaselt taotleja peab olema vähemalt 18-aastane, võivad piirata noorte täiskasvanute juurdepääsu toetusele ja takistada nende iseseisvumist;
11. leiab, et juurdepääs miinimumsissetulekule peab olema inimeste puhul, kellel puuduvad piisavad vahendid ja kes vastavad liikmesriikide kehtestatud abikõlblikkuse

kriteeriumitele, tõhus, võrdne ja universaalne, et võimaldada neile inimväärset elu; tuletab meelde, et miinimumsissetulek peaks olema osa laiematest sissetuleku toetuskavadest, millele lisanduvad või mida kombineeritakse mitterahaliste hüvitistega, näiteks juurdepääs olulistele ja võimestavatele kaupadele ja teenustele, mis on seotud eelkõige toitumise, lapsehoiu, hariduse ja koolituse, tervishoiu, eluaseme, pikaajalise hoolduse, transpordi, energia, digitaalside ning osalemisega spordis või sotsiaal-kultuurilises tegevuses, et tagada abisaajate sotsiaalne kaasatus; rõhutab, et sissetulekutoetustes tuleb arvesse võtta üksikisikute erivajadusi ja läbipõimunud ebavõrdsust, näiteks seoses üksikvanema, puuetega inimeste ja ülalpeetavate lastega; rõhutab, et toetused puuetega seotud kulude katmiseks ja aktiivse tööhõive toetamine täiendavad miinimumsissetulekut ning üks meede ei peaks teist asendama;

12. on mures selle pärast, et abikõlblikkuse kriteeriumid, millega nõutakse püsivat aadressi, pangakontot või ebasproportsionaalset seadusliku elamise ajavahemikku, võivad piirata juurdepääsu miinimumsissetuleku tagamise kavadele ning sundida ebasoodsas olukorras olevaid rühmasid viletsusse, sealhulgas mittekodanikud, romad ja kodutud; kutsub liikmesriike üles tagama, et nende miinimumsissetuleku tagamise kavad hõlmavad täielikult ja tõhusalt inimesi, kellel puuduvad piisavad vahendid ja kes täidavad abikõlblikkuse kriteeriumid, ning eemaldama tõkkeid, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade jaoks;
13. on mures selle pärast, et liikmesriikides kasutatakse miinimumsissetuleku toetusi vähe; kutsub liikmesriike üles tõstma teadlikkust miinimumsissetuleku tagamise kavade, abikõlblikkuse kriteeriumitest ning nendega seotud õigustest ja kohustustest ning võitlema häbimärgistamisega; kutsub liikmesriike üles töötama välja lihtsustatud ja arusaadavad taotlemismenetlused miinimumsissetuleku tagamise kavadele juurdepääsuks, kõrvaldama tarbetud haldustõkked ning pakkuma veebipõhiseid ja veebiväliseid lahendusi, näiteks ühtne kontaktpunkt, individuaalsed juhised juhtumikäsitlejatelt, füüsilised ja veebipõhised kohtumised avalike teenuste osutajatega, ühtsed kontaktpunktid ja tehniline tugi taotlejatele ja abisaajatele; rõhutab, et tõhus viis, kuidas sotsiaalteenuste pakkujad ja haldusasutused saavad koostöös asjaomaste sidusrühmadega tegeleda vähese kasutamise probleemiga, on teha proaktiivselt kindlaks võimalikud abisaajad, teavitada neid abikõlblikkusest ning seejärel toetada neid aktiivselt taotluse esitamisel ja kogu protsessi jooksul tagamaks, et toetuse määramine on sujuv;
14. rõhutab, et abikõlblikkuse kohta teabe andmisel, taotlusprotsessi väljatöötamisel ja haldamisel ning toetuste määramisel ja nende maksmise ajal tuleb võtta arvesse digilõhet; rõhutab, et veebipõhiste vahendite kaudu antav abi pakub lisaväärtust, kuid et ainult sellega ei ületata struktuurseid takistusi, nagu riistvarale või internetiühendusele juurdepääsu või digioskuste puudumine; tunneb muret võimalike probleemide pärast, mida digilõhe tekitab, eriti eakate, kodutute, äärealadel elavate inimeste ja romade puhul; tuletab meelde, et füüsiliste kohtumiste võimalus avalike teenuste osutajatega on endiselt hädavajalik, et tagada nõuetekohane teenuse osutamine kõigile inimestele, kellel puuduvad piisavad vahendid;
15. märgib, et mitteametlik hooldamine võib põhjustada sissetuleku kaotust, soolise palga- ja pensionilõhe süvenemist, eakate vaesust ja vaesuse feminiseerumist; rõhutab, et tasustamata hooldamist tuleb hinnata, hooldajate oskusi tuleb tunnustada ning

hoolduskohustuste võrdset jaotamist tuleb soodustada, nagu rõhutatakse Euroopa hooldusstrateegias; soovitab tungivalt, et liikmesriigid parandaksid oma sotsiaalkaitseüsteeme ja avalikke teenuseid, eelkõige lapsehoidu ja pikaajalist hooldust, et tasustamata majapidamistöid tegevad inimesed, kellest enamik on naised, ei kogeks vaesust ja sotsiaalset tõrjutust ning ei oleks seega sunnitud jääma lootma sotsiaalkaitsele, sealhulgas miinimumsissetulekule;

16. leiab siiski, et miinimumsissetuleku tagamise kavad ei peaks asendama asjakohaseid riiklikke tervishoiusüsteeme ning neist ei peaks saama tegurit, mis pärsib naiste naasmist tööturule ja oma töö eest õiglase tasu saamist; juhib tähelepanu sellele, et kui miinimumsissetuleku tagamise kavasid ei töötata välja õigesti, võivad need tugevdada soolisi stereotüüpe ja takistada naiste osalemist tööturul;
17. rõhutab, et miinimumsissetuleku tagamise kavad üksi ei saa inimesi vaesusest välja tuua; usub, et on hädavajalik, et sissetulekutoetus ja miinimumsissetulek ei toetaks sotsiaalset sõltuvust ning et neid tuleb pigem kombineerida stiimulite ning toetavate, võimestavate ja aktiivsete tööturumeetmetega, et (re)integreerida töövõimelised inimesed, et murda vaesuse ning inimeste ja nende perede riiklikest toetustest sõltumise nõiaring; kutsub liikmesriike üles tegema miinimumsissetuleku kavades proaktiivse kaasamisstrateegia osa, mille keskmeks on inimeste osalemine ühiskonnas ja tööturul ning nende heaolu; rõhutab, et vaja on nii üldist poliitikat kui sihtotstarbelisi meetmeid, mis võimestavad töövõimelisi inimesi, et tagada neile stabiilne, kvaliteetne ja ohutu töö, mis annab kõigile töhusa, võrdse ja universaalse juurdepääsu sotsiaalsetele ja avalikele teenustele, seda eelkõige hariduse, tervishoiu ja eluaseme vallas, ning mis hõlmavad õppimis- ja tööhõivevõimalusi, mida pakuvad sotsiaalmajanduses osalejad, näiteks tööalast integratsiooni edendavad ettevõtted;
18. palub liikmesriikidel võtta meetmeid, mis hoiavad ära olukorra, kus abisaajad on sunnitud võtma vastu ebakvaliteetse töökoha; on seisukohal, et palgavaesusega tuleb kiiresti tegeleda inimväärse palga abil tagamaks, et töö eest tasutakse ja ennetamaks vajadust kasutada miinimumsissetuleku tagamise kavasid; tunnistab siiski, et palga saamine ei peaks muutma inimest automaatselt miinimumsissetuleku tagamise kava jaoks abikõlbmatuks, kui palk ei ole inimväärseks eluks piisav, ning miinimumsissetulekule juurdepääsu kindlakstegemisel tuleks võtta arvesse konkreetset olukorda;
19. rõhutab, et kestlik kvaliteetne tööhõive on vaesuse vähendamisel võtmetähtsusega; rõhutab sellega seoses, kui oluline on soodustada stabiilset majanduskasvu, investeringuid ja kvaliteetsete töökohtade loomist; palub liikmesriikidel rakendada poliitikameetmeid, et (re)integreerida töövõimelised inimesed tööturule, tagades sealhulgas, et pakutakse piisavaid stiimuleid, näiteks kvaliteetne haridus, koolitus, ümberõppe ja oskuste täiendamise võimalused, edendades ametlikku tööhõivet ja võideldes deklareerimata töö vastu, kaasates samuti tööandjad töökohtade säilitamise ja edutamise edendamisse; kutsub liikmesriike üles täiendama neid meetmeid toetavate teenustega, näiteks nõustamine, personaalne juhendamine ja tööotsingute toetamine, sealhulgas eriprogrammid inimestele, kes ei osale hariduses, töö ega koolitusel, pikaajalistele töötutele ja madala kvalifikatsiooniga töötajatele, samuti tulevikku suunatud oskuste arendamine, pidades silmas rohe- ja digiüleminekut; kutsub liikmesriike üles kaaluma miinimumsissetuleku toetuse kombineerimist töö eest

saadava sissetulekuga järkjärguliselt lõppeva meetmena, et toetada abisaajaid tööturule (re)integreerumisel, et nad ei langeks palgavaesusesse; on mures selle pärast, et mõnes ettevõttes on tava palgata miinimumsissetuleku toetuse saajaid seni, kuni riiklik toetus kehtib;

20. rõhutab, et kaasavaid ühiskondi tuleb edendada, võideldes sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimisega, edendades samal ajal sotsiaalset õiglust, kvaliteetset tööhõivet ning paremaid elu- ja töötingimusi sotsiaalse dialoogi kaudu ning pakkudes taskukohaseid ja kõigile kättesaadavaid sotsiaalteenuseid, nagu tervishoid ja haridus, ning tugevaid sotsiaalkaitseüsteeme; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama jõupingutusi, et saavutada ülespoole suunatud sotsiaalne ja majanduslik lähenemine, seista vastu kasvavale ebavõrdsusele liikmesriikides ja nende vahel ning suurendada solidaarsust; rõhutab, et neid eesmärgi võivad aidata täita piisav miinimumsissetuleku toetus, töötushüvitis, miinimumpalk ja pension;
21. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaasama sotsiaalpartnereid ja asjakohaseid sidusrühmi, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonid, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse all kannatavad inimesed ja/või nende esindajad, nõukogu 30. jaanuari 2023. aasta soovitus ja riiklike miinimumsissetuleku tagamise kavade väljatöötamise ja rakendamise, et parandada ja vajaduse korral laiendada sotsiaalkaitseüsteemide katvust, kasutuselevõtmist, kättesaadavust ja piisavust; kutsub sellega seoses tagama liikmesriikides sotsiaaltöötajatele ja muudele sotsiaalteenuste osutajatele piisava väljaõppe ja suurendama nende arvu, et nad saaksid töötada optimaalsetes tingimustes ning pakkuda tuge ja individuaalset abi inimestele, kellel puuduvad piisavad vahendid;
22. rõhutab vajadust töötada välja liikmesriikides miinimumsissetuleku tagamise kavade jaoks tugev ja tõhus järelevalve- ja hindamissüsteem, mis põhineb täpsetel kvantitatiivsetel eesmärkidel ja andmetel ning kvalitatiivsel teabel, millesse tuleks kaasata asjaomaseid sidusrühmi, nagu abisaajad, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad või selle all kannatavad inimesed ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, et tagada tegelik mõju kohapeal; rõhutab, et olulised on miinimumsissetuleku tagamise kavade kõikehõlmavad riiklikud järelevalve- ja aruandlussüsteemid, milles võetakse arvesse teisi asjaomase liikmesriigi sotsiaalkaitse mehhanisme ja sotsiaalpoliitika meetmeid; rõhutab lisaks, et liikmesriikide pädevate asutuste vahel tuleb tagada piisav kooskõlastamine ja teabevahetus, eelkõige sotsiaalkaitse ja avalike tööturuasutuste eest vastutavate asutuste vahel;
23. rõhutab, et miinimumsissetuleku toetuse saajatele, kes ei saa töötada, ei suuda tööd leida või ei kuulu tööjõu hulka, tuleb anda võimalus olla ühiskonda kaasatud ja sellesse panustada mittemajanduslike vahenditega, näiteks haridus, koolitus ja vabatahtlik töö, kodanikuosalus ja vabatahtlikud sotsiaalsed kohustused;
24. kutsub liikmesriike rakendama kiiresti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta direktiivi (EL) 2022/2041, mis käsitleb piisavat miinimumpalka Euroopa Liidus<sup>26</sup>, et tagada kestlik, inimväärne ja kvaliteetne tööhõive, sealhulgas tugevdades kollektiivläbirääkimiste ja sotsiaaldialoogi rolli, tehes tihedat koostööd sotsiaalpartneritega ning võttes asjakohased meetmed, et tagada kõigile õiglane ja aus

---

<sup>26</sup> ELT L 275, 25.10.2022, lk 33.

- palk, pöörates soolise palgalõhe kaotamiseks erilist rõhku naistele;
25. kutsub komisjoni üles kasutama asjakohaseid ELi programme, et toetada ja jälgida seda, kuidas liikmesriigid rakendavad aktiivset tööturupoliitikat, sealhulgas riiklike taaste- ja vastupidavuskavade raames, et tagada ja hõlbustada tööturule (re)integreerimist;
  26. rõhutab, kui olulised on kõigil tasanditel tõhusad otsustussüsteemid ning kutsub liikmesriike üles tagama ja hõlbustama õiguskaitse kättesaadavust miinimumsissetuleku toetuse taotlejatele ja selle saajatele, et edasikaebamise õigus oleks tagatud ja kõigile kergesti kättesaadav;
  27. palub komisjonil võtta meetmed, mille eesmärk on jagada liikmesriikide vahel häid tavasid, eelkõige seoses romade, vaesuses elavate inimeste, naiste ja muude ebasoodsas olukorras olevate rühmadega;
  28. kutsub komisjoni üles pakkuma liikmesriikidele paindlikumaid vahendeid, et aidata vähendada tööpuuduse määra ELis elavate noorte, ebasoodsas olukorras olevate rühmade, näiteks romade, puuetega inimeste ja muude tõrjutud kogukondade seas;
  29. rõhutab, et tuleb luua võimalusi, eelkõige ebasoodsates piirkondades, kasutades selleks inkubaatoreid, praktikaprogramme, töötubasid ja muid kohalike töökohtade loomise kavasid, et soodustada osalejate ja sihtrühmade integreerumist tööturule;
  30. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.